

FinFluencers - Young Financial Influencers - Positive influence on the financial literacy and entrepreneurial potential of young people.

Erasmus+ / 2021-1-BG01-KA220-YOU-000028689

Οικονομικός αλφαριθμητισμός, εκπαίδευση, δεξιότητες, ανάγκες και υποστήριξη (Συγκριτική μελέτη / Έρευνα και αξιολόγηση δεξιοτήτων)

Συνοπτική παρουσίαση

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός αναγνωρίζεται ως βασική συνιστώσα της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η οικονομική επίγνωση και υπευθυνότητα αποτελεί βασική δεξιότητα στις σημερινές συνθήκες παγκοσμιοποίησης.

Οι νέοι ενηλικιώνονται σε έναν κόσμο που θα είναι ριζικά διαφορετικός από αυτόν που ζούσαν οι γονείς τους. Οι διαφορές αυτές είναι εμφανείς σχεδόν σε κάθε πτυχή της καθημερινής μας ζωής, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών οικονομικών. Για παράδειγμα, η ψηφιοποίηση έχει μεταμορφώσει τον οικονομικό κόσμο από πολλές απόψεις, καθιστώντας τον ταυτόχρονα απλούστερο, αλλά και πιο πολύπλοκο. Από τη μία πλευρά, οι νέες τεχνολογίες διευκολύνουν τη διαχείριση των οικονομικών πόρων και δημιουργούν νέα νομίματα και υπηρεσίες, από την άλλη όμως πλευρά, απαιτούν μεγαλύτερη συμμετοχή, αλληλεπίδραση και υψηλότερη ευαισθητοποίηση. Η συνεχιζόμενη κρίση και η έλλειψη βεβαιότητας υπαγορεύουν στους νέους την ανάγκη να είναι προνοητικοί και αρκετά τολμηροί όταν λαμβάνουν οικονομικές αποφάσεις.

Οι πρώτες οικονομικές γνώσεις που είναι απαραίτητες για να γίνουν οι νέοι ανεξάρτητοι και αυτάρκεις είναι κρίσιμης σημασίας όσον αφορά στο πόσο προετοιμασμένοι είναι οι νέοι για την οικονομική ανεξαρτητοποίησή τους, την ανακούφισή τους από το οικονομικό άγχος και τη βελτίωση της οικονομικής ανθεκτικότητας. Η διαμόρφωση των οικονομικών συνηθειών ξεκινά από την προσχολική ηλικία, ενώ η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση βελτιώνουν περαιτέρω τις γνώσεις και τις δεξιότητες των νέων στην κατανόηση και τη διαχείριση των προσωπικών οικονομικών. **Ωστόσο, οι προσπάθειες για τη βελτίωση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού μέσω της εκπαίδευσης, έχουν μικτή αποτελεσματικότητα, γεγονός που υποδηλώνει ότι η χρηματοοικονομική ευαισθητοποίηση και γνώση επηρεάζονται από περισσότερους παράγοντες.** Ένας τέτοιος παράγοντας είναι η οικογένεια, από την οποία διδάσκεται μεγάλο μέρος του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού. Επίσης, η εξωσχολική εκπαίδευση και κατάρτιση που προσφέρεται από μη κυβερνητικές και κοινωνικές οργανώσεις είναι επίσης σημαντικές για τη διδασκαλία συγκεκριμένων δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας και χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

Το έργο FinFluencers, το οποίο αναπτύχθηκε για την αντιμετώπιση και περαιτέρω διερεύνηση αυτών των προκλήσεων, είναι μια πρωτοβουλία συνεργασίας διάρκειας 24 μηνών με στόχο τη βελτίωση του οικονομικού αλφαριθμητισμού και του επιχειρηματικού δυναμικού των νέων. Το έργο ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2021, υποστηρίζεται από το πρόγραμμα Erasmus + της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) και υλοποιείται από έξι εταίρους από τη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Ελλάδα, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Πορτογαλία.

Συνδυάζοντας την εμπειρογνωμοσύνη μιας διεπιστημονικής σύμπραξης, το έργο FinFluencers θα παράξει μια σειρά απτών και βιώσιμων αποτελεσμάτων που βασίζονται σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εργασίας αποτελούμενο από τρία κύρια Αποτελέσματα (PRs). Το έργο προσφέρει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση βελτίωσης του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των νέων, συνδυάζοντας καλά τεκμηριωμένες ανάγκες με ένα εξαιρετικά προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο, καθώς και πιλοτικές δραστηριότητες μικρής κλίμακας. Το έργο περιλαμβάνει και δραστηριότητες δικτύωσης, οι οποίες αποτελούν τη βάση κάθε ενεργής κοινότητας η οποία ευαισθητοποιείται και δραστηριοποιείται για την υποστήριξη των νέων στην αποτελεσματική αντιμετώπιση χρηματοοικονομικών θεμάτων. Το έργο στοχεύει επίσης στην ενδυνάμωση των νέων ώστε να γίνουν φορείς επιρροής (influencers) μέσα στις κοινωνικές ομάδες που ανήκουν (φίλων, συγγενών, συναδέλφων) για τη διευκόλυνση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού μέσω της ευαισθητοποίησής τους και της βελτίωσης των δεξιοτήτων τους να διαχειρίζονται και να προγραμματίζουν τα προσωπικά τους οικονομικά.

Η ερευνητική διαδικασία διεξήχθη από τον Φεβρουάριο έως τον Απρίλιο του 2022 και συμμετείχαν σε αυτήν πέντε οργανισμοί από τέσσερις χώρες (Βουλγαρία, Ελλάδα, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και Πορτογαλία). Η έρευνα βασίστηκε σε κοινή μεθοδολογία τεσσάρων φάσεων. Κατά την αρχική φάση της έρευνας, οι εταίροι του έργου διεξήγαγαν συστηματική μελέτη διαθέσιμων πηγών πληροφορίας με σκοπό να αναλύσουν το εθνικό πλαίσιο του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού και της εκπαίδευσης στις συμμετέχουσες χώρες. Η παράλληλη (δεύτερη) ποιοτική φάση περιελάμβανε τη δημιουργία Ομάδων Εστίασης (Focus Groups) και λήψη συνεντεύξεων από εκπροσώπους και των δύο ομάδων-στόχων του έργου σε κάθε χώρα. Οι εταίροι του έργου υλοποίησαν και μια πρόσθετη διαδικτυακή έρευνα ώστε να συγκεντρώσουν βασικά ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των νέων. Στις διάφορες φάσεις της έρευνας συμμετείχαν 349 άτομα από τις συμμετέχουσες χώρες, τα οποία ανήκαν στις ομάδες-στόχους του έργου.

Το παρόν κείμενο είναι η Τελική Συγκριτική Έκθεση, και αποτελεί μέρος του Αποτελέσματος 1 (PR1) του έργου και το οποίο καλύπτει τη φάση που σχετίζεται με την αρχική χαρτογράφηση και τεκμηρίωση των αναγκών των νέων στις συμμετέχουσες χώρες. Η Έκθεση συγκεντρώνει τα δεδομένα και την κατάσταση σχετικά με τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό και την εκπαίδευση των νέων στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, περιγράφοντας τις υπάρχουσες δεξιότητες και την εκπαίδευση που προσφέρεται σχετικά με το θέμα, τα κενά και τις ελλείψεις τόσο στη γνώση όσο και στην υποστήριξη, επισημαίνοντας παράλληλα τις υπάρχουσες καλές πρακτικές που υποστηρίζουν τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό και την εκπαίδευση, τους βασικούς ενδιαφερόμενους

φορείς, το πλαίσιο πολιτικής και τα κίνητρα. Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση **θα υποστηρίξουν και θα επηρεάσουν την περαιτέρω ανάπτυξη του έργου**, καθώς τα βασικά ευρήματα θα τροφοδοτήσουν την ανάπτυξη των άλλων δύο κύριων Αποτελεσμάτων του έργου.

Μετά την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού και του πλαισίου εκπαίδευσης των νέων, καθώς και των εθνικών πολιτικών στις χώρες εταίρους, **προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:**

Χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός και εκπαίδευση - Σημαντικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία από τις χώρες εταίρους

Από τα στοιχεία της Δεύτερης Διεθνούς έρευνας σχετικά με τις ικανότητες χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού, η οποία διεξήχθη το 2020 με τη χρήση της παγκοσμίως αναγνωρισμένης εργαλειοθήκης του OECD/INFE, διαπιστώθηκε ότι το **επίπεδο χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού του συνολικού πληθυσμού στη Βουλγαρία, την Ελλάδα και τη Βόρεια Μακεδονία είναι χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ.**

Σε όλες τις χώρες, η έρευνα του OECD κατέδειξε ότι οι ομάδες του πληθυσμού με τα σημαντικότερα ελλείμματα χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού είναι **οι νέοι και οι ηλικιωμένοι**, οι φοιτητές, οι άνεργοι, οι συνταξιούχοι και οι γυναίκες, καθώς και όσοι έχουν χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και εισοδήματος.

Οι νέοι ηλικίας 18-29 ετών φαίνεται να έχουν σταθερά και σημαντικά χαμηλότερη βαθμολογία στον οικονομικό αλφαριθμητισμό και στην οικονομική συμπεριφορά σε σχέση με το υπόλοιπο δείγμα, ενώ τείνουν επίσης να έχουν λιγότερες οικονομικές γνώσεις και λιγότερο συνετή οικονομική συμπεριφορά. Ένα άλλο σημαντικό εύρημα της έρευνας καταδεικνύει ότι η χρήση ψηφιακής τεχνολογίας συνάδει με υψηλότερες χρηματοοικονομικές γνώσεις και πιο συνετά πρότυπα χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς.

Τέλος, ένας τομέας που φαίνεται ότι απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή είναι η συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων, η οποία βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης. Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να συμμετέχουν διάφοροι φορείς, δηλαδή κρατικά ιδρύματα, πάροχοι επίσημης και ανεπίσημης εκπαίδευσης, ΜΚΟ και κοινωνικές οργανώσεις, ο χρηματοπιστωτικός τομέας και οι ΜΜΕ.

Υπάρχουσες δεξιότητες και γνώσεις

Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, οι χρηματοοικονομικές γνώσεις αποτελούν βασικό κομμάτι του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού, καθώς βοηθούν τα άτομα να συγκρίνουν χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες και να λαμβάνουν σωστές και τεκμηριωμένες χρηματοοικονομικές αποφάσεις. Το 2015, το **Διεθνές Δίκτυο του OECD για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση (OECD-INFE)**, δημοσίευσε το **Πλαίσιο Βασικών Ικανοτήτων για τον χρηματοοικονομικό**

αλφαβητισμό των νέων¹, το οποίο περιλαμβάνει ένα πλαίσιο βασικών ικανοτήτων για τον χρηματοοικονομικό αλφαβητισμό των νέων, βασισμένο σε αποτελέσματα έρευνας.

Η πλειονότητα των νέων που συμμετείχαν από όλες τις χώρες αξιολόγησαν τον χρηματοοικονομικό τους αλφαβητισμό ως μετρίου επιπέδου, ενώ πιο **σίγουροι για τις γνώσεις τους ήταν οι ερωτηθέντες από τη Βουλγαρία και λιγότερο σίγουροι οι συμμετέχοντες από την Ελλάδα και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας**. Παρόλα αυτά, φαίνεται ότι οι ερωτηθέντες αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα στη διαχείριση των οικονομικών τους θεμάτων και στην κατανόηση οικονομικών όρων και διαδικασιών. Οι νέοι αισθάνονται **αυτοπεποίθηση όταν πηγαίνουν στην τράπεζα για ανάληψη μετρητών, όταν πληρώνουν λογαριασμούς κοινής ωφέλειας ή άλλους λογαριασμούς και όταν πραγματοποιούν μεταφορές χρημάτων μέσω διαδικτύου**.

Αντίθετα, οι νέοι **αισθάνονται λιγότερο ασφαλείς** στον προγραμματισμό δαπανών και κατά την ανάγνωση και κατανόηση συμβάσεων. Οι νέοι είναι εξοικειωμένοι με θέματα όπως η προσωπική αποταμίευση, η επαγγελματική ανάπτυξη και η καριέρα, ενώ είναι λιγότερο σίγουροι σε θέματα όπως τα στεγαστικά δάνεια, οι υποθήκες και οι εύκολες πιστώσεις. **Η πλειονότητα των νέων λαμβάνει και επεξεργάζεται πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά και τις οικονομικές αποφάσεις από διαδικτυακές πηγές, την οικογένεια και τους φίλους, καθώς και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης**. Μόνο ένας στους τέσσερις νέους καταγράφει τα έξοδά του και παρακολουθεί τις μηνιαίες δαπάνες του, είτε σε χαρτί (σημειωματάριο) είτε σε ηλεκτρονική συσκευή, χρησιμοποιώντας μια διαδικτυακή εφαρμογή. Η έρευνα διαπίστωσε επίσης ότι το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων δεν φαίνεται να συνδέεται με το επίπεδο του οικονομικού αλφαβητισμού καθώς πιο καθοριστικός παράγοντας φαίνεται να είναι η εργασιακή κατάσταση του ερωτώμενου.

Εκπαίδευση και υποστήριξη

Κατά τη διάρκεια της έρευνας, οι εταίροι του έργου εντόπισαν διάφορα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα καθώς και μέσα που στοχεύουν ειδικά στη χρηματοοικονομική εκπαίδευση, στον χρηματοοικονομικό αλφαβητισμό και, σε πολλές περιπτώσεις, στην επιχειρηματικότητα, καθώς τα θέματα αυτά συνδέονται στενά. Η Βουλγαρία, η Πορτογαλία και η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας παρέχουν διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα, τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου, τα οποία στοχεύουν στον οικονομικό αλφαβητισμό και στην εκπαίδευση του νεαρού πληθυσμού. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Χρηματοοικονομικά για επιχειρηματίες", το οποίο έχει εγκριθεί επίσημα από το βουλγαρικό Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών ως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της 12^{ης} τάξης, αποτελεί ένα καλό παράδειγμα εκπαίδευσης χρηματοοικονομικού αλφαβητισμού που προσφέρεται από το παραδοσιακό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ένα άλλο παράδειγμα, αυτό της Πορτογαλίας, ως η μόνη χώρα από αυτές που συμμετέχουν στην έρευνα, η οποία έχει πλήρως ενσωματώσει τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση στο σχολικό σύστημα ως υποχρεωτικό μάθημα του προγράμματος σπουδών για τα βασικά επίπεδα εκπαίδευσης. Η χώρα βρίσκεται επίσης σε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την ένταξη του χρηματοοικονομικού αλφαβητισμού στο

πρόγραμμα των μαθηματικών, ως υποχρεωτικό για τα επίπεδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αρχής γενομένης από το σχολικό έτος 2022/2023. Η εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος σπουδών επιτρέπει στους νέους να αποκτήσουν θεμελιώδεις γνώσεις και δεξιότητες για τις αποφάσεις τις οποίες θα πρέπει να λάβουν στο μέλλον σχετικά με τα προσωπικά τους οικονομικά. Εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος, υπάρχουν πολλά δημοφιλή προγράμματα και πρωτοβουλίες που προσφέρονται τόσο από το κράτος όσο και από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και κοινωνικές οργανώσεις (π.χ. Junior Achievement). Ο αριθμός και η αποτελεσματικότητα αυτών των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων υποστήριξης ποικίλλουν στις διάφορες χώρες και εξαρτώνται κυρίως από την ύπαρξη στρατηγικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των αναγκών των νέων στον τομέα της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης.

Μέθοδοι διδασκαλίας και κατάρτισης

Στην έρευνά μας διαπιστώσαμε επίσης ότι οι νέοι προτιμούν διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης και πολυμέσα, όπως παρουσιάσεις με κινούμενα σχέδια (animated presentations), βίντεο παρακίνησης, εκστρατείες και μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διαδικτυακές πλατφόρμες και βιωματική μάθηση (π.χ. παιχνίδια και σενάρια οικονομικού αλφαριθμητισμού), τα οποία θα μπορούσαν να επικαιροποιηθούν εύκολα και να προσαρμοστούν για διαφορετικές ομάδες-στόχους νέων, με βάση τις ανάγκες τους και το επίπεδο γνώσεων- κατάλληλα τόσο για εξωσχολικές δραστηριότητες όσο και για αυτό-εκπαίδευση.

Όσον αφορά στη μελλοντική ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των προσφερόμενων δυνατοτήτων στους τομείς του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού. Οι ερωτηθέντες σε όλες τις χώρες-εταίρους επιθυμούσαν περισσότερο να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στα **προσωπικά οικονομικά** (π.χ. τόκοι, δανεισμός χρημάτων, επενδύσεις, αποταμιεύσεις, κίνδυνος, ηθικός κίνδυνος, αντιμετώπιση οικονομικού άγχους, κατανόηση των δικαιωμάτων των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, οικονομική ευστροφία ως βασική δεξιότητα ζωής) και στην **κατανόηση και χρήση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών** (π.χ. δάνεια, αποταμιεύσεις, ασφάλιση, λογαριασμοί, πίστωση, πιστωτικές κάρτες, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: Ιδρύματα και προϊόντα- οι εύκολες πιστώσεις και τι πρέπει να αποφεύγετε). **Στην Πορτογαλία, για παράδειγμα, οι νέοι στόχοι πολιτικής περιλαμβάνουν θέματα όπως οι ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και η χρηματοοικονομική εκπαίδευση για τους επιχειρηματίες.**

Πολιτικές και υποστήριξη

Η περαιτέρω προώθηση και υιοθέτηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών, προγραμμάτων και διαγωνισμών χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης που διοργανώνονται από τους δημόσιους και άλλους φορείς είναι απαραίτητη, ενώ περισσότερα σχολεία και εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό των νέων. Στη διάρκεια της συστηματικής μελέτης και της ποιοτικής μας έρευνας, εντοπίσαμε διάφορες πρωτοβουλίες και

μηχανισμούς υποστήριξης που στοχεύουν στον οικονομικό αλφαριθμητισμό και την εκπαίδευση στις χώρες-στόχους. Αυτό που παρατηρήθηκε ήταν ότι μόνο η Ελλάδα δεν διαθέτει στρατηγική για τον οικονομικό αλφαριθμητισμό. Στην Πορτογαλία, για παράδειγμα, διάφορες πολιτικές και στρατηγικά έγγραφα αντιμετωπίζουν στοχευμένα και συγκεκριμένα τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση και τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό, τόσο των ενηλίκων, όσο και των νέων.

Η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και η Βουλγαρία διαθέτουν επίσης εθνικές στρατηγικές που στοχεύουν στον οικονομικό αλφαριθμητισμό. Υπάρχουν επίσης και άλλοι φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που προσδιορίζονται ως βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς και φορείς λήψης αποφάσεων όσον αφορά στην ανάπτυξη και προώθηση πολιτικών, πρωτοβουλιών και έργων στον τομέα του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των νέων. Υπάρχουν επίσης διάφοροι μικροί και μεγαλύτεροι φορείς οι οποίοι δραστηριοποιούνται ενεργά στο θέμα του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού. Στις περισσότερες χώρες, ο διεθνής οργανισμός Junior Achievement είναι αρκετά ενεργός στον τομέα του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού και της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας, δηλαδή οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες, διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στη βελτίωση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των νέων. Αυτό που πρέπει να βελτιωθεί είναι η συνεργασία και η εμπέδωση αυτών των πρωτοβουλιών, ώστε να συμμετέχουν και να επωφελούνται περισσότεροι νέοι.

Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα αυτά, το έργο θα σχεδιάσει και αναπτύξει τα κύρια αποτελέσματά του, δηλαδή ένα Μοντέλο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης καθώς και υλικό για την ενίσχυση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των νέων και διαδικτυακή κατάρτιση χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού με τίτλο "Γνωρίστε τα οικονομικά σας", σύμφωνα με το πλαίσιο που διατυπώνεται παρακάτω:

- **Το περιεχόμενο της κατάρτισης θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο** σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες (π.χ. νέοι), καθώς κάθε μία από αυτές έχει διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες που προέρχονται από το μορφωτικό επίπεδο των μελών της, τις συνθήκες διαβίωσης, την ηλικία, κ.λπ. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία ανάπτυξης ενός προγράμματος κατάρτισης.
- **Η κατάρτιση/εκπαίδευση πρέπει να υλοποιείται με διαδραστικό τρόπο, κατά προτίμηση σε μικτή μορφή, επιτρέποντας τη διαδικτυακή αυτομάθηση σε συνδυασμό με καθοδήγηση από ειδικούς, ομαδικές συζητήσεις και μελέτες περιπτώσεων**, δηλαδή πραγματικές καταστάσεις τις οποίες οι νέοι θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν στην καθημερινή τους ζωή (π.χ. ενοικίαση διαμερίσματος, άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, ασφάλιση, αίτηση για φοιτητικό δάνειο, λήψη "γρήγορου" δανείου, κλπ). Ένα μέρος της κατάρτισης θα πρέπει να επικεντρώνεται σε βασικές οικονομικές δεξιότητες, αλλά επαναπροσδιορισμένες και παρεχόμενες με ελκυστικό και συναρπαστικό τρόπο, ώστε να παρέχουν λύσεις σε καθημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι, όπως η σύγκριση των τιμολογίων κινητής τηλεφωνίας ή ο υπολογισμός των τόκων ενός φοιτητικού δανείου.
- **Η περαιτέρω προώθηση και υιοθέτηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών, προγραμμάτων και διαγωνισμών** χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης που διοργανώνονται από τους δημόσιους και άλλους

φορείς είναι απαραίτητη, καθώς περισσότερα σχολεία και εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό των νέων. Οι πληροφορίες σχετικά με τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις ενότητες ώστε να διευκολυνθεί ο εντοπισμός τους και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα του περιεχομένου.

- **Ενίσχυση των νέων ώστε να γίνουν παράγοντες επιρροής (Influencers)** στις κοινωνικές ομάδες που συμμετέχουν (π.χ. φίλων, συναδέλφων, κλπ) ώστε να διευκολύνουν τον οικονομικό αλφαριθμητισμό με την ευαισθητοποίηση και τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους για τη διαχείριση και τον προγραμματισμό των προσωπικών τους οικονομικών.

